

УДК 347.73(043.2)

Устинова І.П., к.ю.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

СУЧАСНИЙ СТАН ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ ЯК ПЕРЕДУМОВА ІСНУВАННЯ КРИПТОРИНКУ В УКРАЇНІ

Сучасні моделі фінансових систем в світі на сьогодні дійшли свого рівня розвитку такого, що в результаті збільшення капіталізації на ринках, проводиться інтенсифікації банківських та інших фінансових послуг на ринках. Сучасні фінансові системи з їх системою мультиплікації грошей, на можуть повністю забезпечити потреби фізичних осіб в таких послугах на такому рівні, щоб такі особи не відчували себе повністю незалежними від банківського сектору. Захист особистих та майнових прав осіб в повному обсязі не забезпечено практично всіма світовими фінансовими системами. Питання свободи і демократії все гостріше стоять в процесі розвитку держав. Тотальний контроль з боку державних та банківських органів бізнесових структур та фізичних осіб, еволюційно та об'єктивно призвів до того що утворилися та розвиваються альтернативні фінансові системи. На рівні з товарними та фондовими ринками, які складають чинні фінансові системи, крипто валюти, крипто ринки та крипто біржі є реальним альтернативним джерелом капіталізації активів юридичних та фізичних осіб. Віртуалізація життя населення і все більше перенесення людини у віртуально-ігровий світ є вже не майбутнє, а сьогодення.

Існуюча фінансова система була побудована для нецифрового століття, ігноруючи потреби сучасної людини в її розумінні існування, з великою кількістю неефективності. Відмова від «золотого стандарту» та резервної фінансової системи, на сьогодні призводять до колосального зубожіння численних верств населення.

Зараз світ має доступ до нових технологій, таких як децентралізовані крипто валюти, що швидко робить ці старі системи зайвими. Як спілкування, еволюціонуючи від стаціонарних телефонів до мобільних телефонів або відправивши повідомлення на електронні листи, гроші тепер нарешті наздоганяючи інші інформаційні революції. Віртуальні активи дозволяють нам це робити, тобто переосмислити фінансову систему та покращити світ до чогось іншого, може кращого.

Віртуальні активи є явищем, яке поняттям протягом останніх 5 років впевнено і надовго увійшло в наш світ. Навколо них формуються системи, ринки, на яких проводяться транзакції. І як наслідок в них інвестують та їх

інвестують в інші об'єкти. Зрозуміло, що такі інвестори формують ті суспільні відносини, які виступають правовідносинами, а значить є суб'єктами права. Обсяг капіталізації в таких правовідносинах складає більше 833 млрд. доларів. Світові тенденції змінюються як у технологічному бізнесі, так і в інструментах та техніках, які регулятори повинні застосовувати, щоб допомогти управляти ризиками, яким вони піддаються ці нові технологічні досягнення. Без сумніву, мінливий ландшафт глобальних технологій сам по собі є гарною річчю для ефективності та можливості конкурувати в цьому швидко мінливому світі. Зміни в технологіях можуть стимулювати фінансові інновації та ефективність та покращити фінансову інклюзію, але також створюють нові можливості для злочинців та терористів відмивати доходи або фінансувати незаконну діяльність. Однією з найвідоміших технологічних розробок за останнє десятиліття стало запуск віртуальних активів (VA), які є у формі децентралізованої цифрової валюти або віртуальної валюти. Прикладами віртуальних активів є такі криптовалюти, як біткойни [1].

Легендарним Сатоши Накамото фактично були запропоновані системна модель і практична реалізація децентралізованої взаємодії осіб без посередників (в т.ч. держави, при якому транзакцій витрати практично відсутні або мінімальні. Тобто банківські системи та установи з традиційними видами послуг перестають мати монопольне становище в житті людей. У цій моделі без бажання учасників транзакцій ніяка третя сторона не може ні перешкоджати, на зав'язувати, ні заблокувати або конфіскувати чужі кошти, ні заблокувати або конфіскувати чужі кошти, а також не проводити процедури ідентифікації, тим самим зазіхають на приватність та конфіденційність, будь-якого учасника системи поза його волею. Таким чином держави втрачає свої позиції. Отже законодавче регулювання такого інституту вкрай необхідне Україні.

Україна одна з перших країн у світі, яка намагалася ввести законодавчу базу для технологій блокчейн (розроблений законопроект про регулювання обороти криптовалюти). Відбулася перша в історії угода про відчуження квартири з оплатою у криптовалюті, та з наданням права власності на блокчейн і передача прав власності за допомогою смарт-контракту на блокчейн Ethereum. Державне агентство з питань електронного управління представляє оновлений Державний земельний кадастр на базах технологій блокчейн. Уряд України затвердив концепцію розвитку електронного управління країною до 2020 року.

В Україні у 2018 році створено і ухвалено Концепцію державної політики в сфері віртуальних активів. Реалізація Концепції передбачена на період до 2021 року у два етапи, що розраховані до 2021 року [2]. Реалізація Концепції також дасть змогу гармонізувати законодавство України у сфері віртуальних валют із законодавством ЄС. В першому читанні в грудні 2020 р. Верховна Рада України прийняла закон «Про

віртуальні активи». Це лише перші, але потужні кроки України в регулюванні обігу ринку крипто валют.

Криптовалютний ринок, є напрямом розвитку фінансової системи. Тому питання контролю та регулюванню такого ринку, через контроль діяльності його учасників, є одним з базових питань забезпечення фінансової безпеки держав, який проводиться через запровадження та здійснення фінмоніторингу. Україна не є країною, яка здійснює перші ризиковані кроки. Ми часто запроваджуємо чинну світову практику та втілюємо рекомендації FATF (Міжнародна група з протидії відмиванню брудних грошей). Україна, як та, що будує демократичну державу, йде шляхом поступового регулювання крипто ринку та «м'якої асиміляції» крипто валюти з чинною фінансовою системою.

Література

1. Устинова І.П., Поляцко А., Кудра А. Сучасний стан законодавчого забезпечення регулювання ринку криптовалюти в Україні. URL: <http://easternlaw.com.ua/uk/osoblive-administrativne-pravo/ustinova-i-p-polyacko-a-kudra-i-suchasnij-stan-zakonodavchogo-zabezpechennya-regulyuvannya-rinku-kriptovalyuti-v-ukra%D1%97ni>. (дата звернення 20.01.2021).

2. Легалізація криптовалют: концепція від Мінекономрозвитку. URL: https://buh.ligazakon.net/news/181380_legalzatsya-kriptovalyut-kontseptsya-vd-mnekonomrozvitku. (дата звернення 20.01.2021).